PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.
Zarząd
ul. Targowa 74, 03-734 Warszawa
tel. (22) 47 320 06
fax (22) 47 333 34
www.plk-sa.pl

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.

IBZ2.0292.161.2025.b
Dot. oświadczenia

Warszawa, 4 czerwca 2025 r.

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo z dnia 15 maja 2025 r. dotyczące oświadczenia senatora Stanisława Pawlaka w sprawie bezpieczeństwa ruchu na przejazdach kolejowo-drogowych i terenach kolejowych PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. (dalej: „Spółka") poniżej przesyłają odpowiedzi na pytania.

Pyt. 1. Czy przeprowadzono kompleksową rewizję procedur obsługi przejazdów kolejowo-drogowych w celu wprowadzenia systemowych zmian zapewniających stałe bezpieczeństwo użytkownikom ruchu?
Odpowiedź: Spółka na podstawie obowiązujących przepisów (m.in. Ustawy o transporcie kolejowym) opracowała instrukcje wewnętrze, które są stale uaktualniane wraz ze zmianami stanu prawnego. Przedmiotowe instrukcje zostały opracowane, aby w sposób kompleksowy i szczegółowy regulować zasady prowadzenia ruchu kolejowego w Polsce na liniach kolejowych będących w zarządzie Spółki. Wszyscy pracownicy kolejowi mają obowiązek znać wymagane instrukcje i stosować się do nich. Znajomość tych aktów prawnych podlega cyklicznej kontroli poprzez egzaminy kwalifikacyjne oraz okresowe.

Pyt. 2. Ile przejazdów w województwie kujawsko-pomorskim wymaga modernizacji zarówno technicznej, jak i w zakresie procedur nadzoru?
Pyt. 3. Jakie wnioski wyciągnięto z wcześniejszych wypadków w regionie i jakie konkretne działania zostały podjęte w ich następstwie?
Odpowiedź: na terenie województwa kujawsko-pomorskiego do modernizacji można przyjąć następującą liczbę przejazdów:

- w zakresie stanu nawierzchni drogowej: 79 przejazdów kolejowo-drogowych kat. D;
- w zakresie stanu urządzeń na przejazdach:
  - 53 przejazdy kolejowo-drogowe kat. A z urządzeniami typu SPM-1, SPR, JEGD5, SPRM 244B;
  - 13 przejazdów kolejowo-drogowych kat. B z urządzeniami typu SPA-1, SPA-2, COB63A;
  - 1 przejazd kolejowo-drogowy kat. C z urządzeniami typu SPA-1, SPA-2, COB63A;

Spółka wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy - Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000037568, NIP 113-23-16-427, REGON 017319027. Wysokość kapitału zakładowego w całości wpłaconego: 34 755 260 000,00 zł.

- 64 przejazdy kolejowo-drogowe wymagają doposażenia w dodatkowe urządzenia.

Podkreślamy jednocześnie, że ww. skrzyżowania spełniają wymogi bezpieczeństwa określone w przepisach prawa.

W zakresie wzrostu poziomu bezpieczeństwa, informujemy, że Spółka sukcesywnie poprawia poziom bezpieczeństwa m.in. na ww. przejazdach. W latach 2024 – 2025 w województwie kujawsko-pomorskim realizowane są m.in. następujące działania dotyczące ww. skrzyżowań:

- przygotowywane są do realizacji poniższe zadania inwestycyjne, których zakres obejmuje poprawę systemów ostrzegania, monitoringu i automatyzacji na przejazdach kolejowych:
  - „Likwidacja posterunków stwierdzenia końca pociągu (SKP) na sieci kolejowej na terenie Zakładu Linii Kolejowych w Bydgoszczy – stacje: Nieszawa Waganiec i Aleksandrów Kujawski";
  - „Likwidacja posterunków stwierdzenia końca pociągu (SKP) na sieci kolejowej na terenie Zakładu Linii Kolejowych w Bydgoszczy – stacje: Nakło nad Notecią i Mogilno";
  - „Zmiana sposobu strzeżenia przejazdu kat. A w km 346,977 do kat. A z odległości na linii kolejowej nr 131";
  - „Zmiana sposobu strzeżenia przejazdu kat. A w km 421,420 do kat. A z odległości na linii kolejowej nr 131";
  - „Zmiana sposobu strzeżenia przejazdu kat. A w km 396,970 do kat. A z odległości na linii kolejowej nr 131" – poprawa bezpieczeństwa ruchu kolejowo-drogowego poprzez powiązanie z urządzeniami stacyjnymi stacji Pruszcz Pomorski na zasadzie elementów drogi przebiegu;
  - „Zmiana sposobu strzeżenia przejazdu kat. A w km 141,253 do kat. B na linii kolejowej nr 353";
  - „Remont urządzeń rogatkowych wraz z zabudową systemu TVU na przejeździe kat. A w km 2,710 oraz przesunięcie obsługi na stację Inowrocław Mątwy" Celem jest likwidacja strażnicy oraz powiązanie urządzeń przejazdowych na zasadzie elementu drogi przebiegu z urządzeniami stacyjnymi stacji Inowrocław Mątwy;
  - w 2025 r. zostanie dokonane powiązanie urządzeń przejazdowych kat. A w km 2,360 z urządzeniami stacyjnymi stacji Inowrocław Mątwy;
- przygotowywane do realizacji jest zadanie pn. „Poprawa bezpieczeństwa na wybranych przejazdach kolejowo-drogowych na terenie: IZ Bydgoszcz, IZ Łódź, IZ Ostrów Wielkopolski, IZ Skarżysko-Kamienna, IZ Szczecin, IZ Warszawa oraz IZ Zielona Góra" w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) pn. „Poprawa bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych – etap VII".

Realizacja ww. zadań pozwoli podnieść bezpieczeństwo na przejazdach kolejowo-drogowych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

W latach 2024 – 2025 zostały przeprowadzone procedury oceny ryzyka zgodnie z obowiązującym w Spółce Systemem Zarządzania Bezpieczeństwem, z których wypracowano m.in. następujące wnioski:

- ujęcie tematyki bezpiecznej obsługi przejazdów kolejowo-drogowych i przejść podczas dopuszczania pracowników do samodzielnej pracy na posterunkach;
- omawianie podczas dopuszczania pracowników do samodzielnej pracy środków pomocniczych oraz ich stosowania na danym posterunku technicznym;
- omawianie incydentów dotyczących nieprawidłowej obsługi urządzeń rogatkowych;

- prowadzenie kontroli wykonywania obowiązków przez pracowników na posterunkach technicznych, na których występują nieuzależnione urządzenia na przejazdach kolejowo-drogowych kat. A, przejściach kat. E oraz przejściach pomiędzy peronami;
- prowadzenie kontroli wykonywania obowiązków przez dróżników na posterunkach dróżników przejazdowych;
- opracowanie biuletynów informacyjnych po każdym zdarzeniu zawinionym przez pracownika Spółki;
- prowadzenie cyklicznych konsultacji w 2024 r. dla pracowników posterunków technicznych, na których wykonywane są czynności związane z obsługą przejazdów kolejowo-drogowych kat. A, F, przejść kat. E oraz przejść pomiędzy peronami;
- omawianie podczas szkoleń pracowników na posterunkach technicznych z obsługą przejazdów kolejowo-drogowych kat. A, F, przejść kat. E oraz przejść pomiędzy peronami, tematyki zdarzeń zaistniałych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- przeprowadzenie po egzaminie kwalifikacyjnym lub weryfikacyjnym w ramach szkolenia praktycznego do autoryzacji na posterunkach technicznych szkolenia w zakresie obsługi urządzeń sterowania ruchem kolejowym w przypadkach symulowania usterek w urządzeniach;
- przeprowadzenie obserwacji na każdym posterunku technicznym w obszarze działania w zakresie weryfikacji ergonomii pracy oraz prawidłowości realizacji obowiązków przez pracowników;
- wprowadzenie obowiązku przeszkolenia pracowników obsługi przejazdów z obsługi ręcznej napędów rogatkowych i użycia przycisków doraźnych obsługi awaryjnej urządzeń rogatkowych podczas wykonywania zabiegów utrzymania urządzeń rogatkowych przez pracowników.

Pyt. 4. Czy planowane są dodatkowe środki finansowe na poprawę systemów ostrzegania, monitoringu i automatyzacji na przejazdach kolejowych?
Odpowiedź: ze środków KPO realizowane są inwestycje z zakresu poprawy bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych w ramach przedsięwzięcia pn. „Poprawa bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych – etap I – VII". Inwestycje realizowane są poprzez modernizowanie przejazdów kolejowo-drogowych w celu poprawy bezpieczeństwa i sprawności prowadzenia ruchu kolejowego, w szczególności poprzez wymianę wyeksploatowanych urządzeń sterowania ruchem kolejowym i telekomunikacji na urządzenia nowszej generacji wraz z ich uzależnieniem/powiązaniem z urządzeniami stacyjnymi; zakres ten będzie obejmować w szczególności:
- zabudowę nowego samoczynnego systemu przejazdowego na przejazdach;
- modernizację oświetlenia;
- zabudowę tarcz ostrzegawczych na przejazdach kolejowo-drogowych;
- na niektórych przejazdach likwidację posterunku dróżnika przejazdowego ze zmianą kategorii przejazdu na A/o (sterowany z odległości) wraz z zabudową sygnalizatorów drogowych, napędów rogatkowych oraz systemu telewizji użytkowej.

W ramach programu KPO na lata 2024 – 2026 przewidziano realizację 92 zadań (liniowych, przejazdowych, digitalizacyjnych, wąskich gardłach), które swoim zakresem obejmują m.in. prace na 899 przejazdach, w tym zrealizowanych zostanie 46 zadań przejazdowych w projektach pn. „Poprawa bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych" – etap I, II, III, IV, V, VI, VII, w ramach których zostanie zmodernizowanych 433 przejazdów kolejowo-drogowych za kwotę 636,37 mln zł. Efektem realizowanych prac będzie poprawa bezpieczeństwa

w obrębie przejazdów w szczególności poprzez wyeliminowanie czynnika ryzyka w postaci niesprawnych urządzeń.

Ze środków budżetu państwa i Krajowego Programu Kolejowego do 2030 r. realizowane są zadania inwestycyjne w zakresie poprawy bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych o wartościach od kilkuset tysięcy do kilku milionów złotych. Zadania te, w zależności od potrzeb miejscowych, obejmują m.in. przekwalifikowanie/podniesienie kategorii przejazdów, doposażenie przejazdów w urządzenia lub ich wymianę, w tym zabudowę urządzeń samoczynnej sygnalizacji przejazdowej czy zmianę miejsca sterowania przejazdem.

Na realizację zadań przejazdowych w ramach środków budżetowych projektu pn. „Poprawa bezpieczeństwa i likwidacja zagrożeń eksploatacyjnych na sieci kolejowej – etap II" w 2024 r. wydano z budżetu kwotę ponad 16 mln zł. W 2025 r. zaplanowano na ten cel ponad 15 mln zł. W kolejnych latach przewiduje się kontynuację i systematyczne zwiększanie nakładów na poprawę bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych.

Oprócz wyżej wymienionych projektów prace na przejazdach kolejowo-drogowych są również realizowane w ramach licznych zadań liniowych obejmujących kompleksową rewitalizację lub modernizację linii kolejowych.

Dodatkowo informujemy, że aktualnie w Spółce realizowany jest projekt pn. „Poprawa Bezpieczeństwa na skrzyżowaniach kolejowo-drogowych w tym ich przebudowa na skrzyżowania dwupoziomowe". Jego założeniem jest poprawa bezpieczeństwa poprzez likwidację przejazdów kolejowo-drogowych i budowę w zamian skrzyżowań wielopoziomowych na terenie całej Polski. Projekt skierowany jest do jednostek samorządu terytorialnego i zarządców dróg zainteresowanych współfinansowaniem budowy skrzyżowania wielopoziomowego. Na jego realizację przewidziano 861 mln zł.

Pyt. 5. Jak zarząd spółki PKP PLK ocenia skuteczność działań edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa na przejazdach i czy są przewidywane nowe kampanie informacyjne dla kierowców i pieszych?
Odpowiedź: od 2005 r. Spółka realizuje kampanię społeczną pn. „Bezpieczny Przejazd", której głównym celem jest zmiana postaw użytkowników przejazdów kolejowo-drogowych przez edukowanie wszystkich uczestników ruchu drogowego w obszarze bezpieczeństwa podczas przekraczania torów. Kampania ta, prowadzona w sposób konsekwentny i wieloletni, stanowi jeden z filarów polityki bezpieczeństwa Spółki.

Z danych posiadanych przez Spółkę wynika, że 99% zdarzeń na przejazdach kolejowo-drogowych wynika z błędów uczestników ruchu, co potwierdza konieczność kontynuowania działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym. Realizowane inicjatywy obejmują m.in. prelekcje w placówkach oświatowych i wychowawczych, akcje informacyjno-edukacyjne na przejazdach we współpracy z funkcjonariuszami SOK i Policji, warsztaty dla instruktorów i egzaminatorów, obecność w mediach oraz stała aktywność w Internecie i mediach społecznościowych. W 2024 r. zrealizowano:

- 1387 prelekcji edukacyjnych (w tym 542 w ramach „Październik miesiącem edukacji");
- 2173 akcje informująco-promocyjne na przejazdach (w tym 953 w ramach „Bezpiecznego piątku");
- 5 ogólnopolskich konkursów, 125 eventów plenerowych, 5 warsztatów OSK i WORD dla instruktorów nauki jazdy i egzaminatorów;

- ponad 1,4 mln wyświetleń materiałów kampanii w mediach społecznościowych, ponad 1,2 mln odbiorców postów w mediach społecznościowych.

Aby zwiększyć świadomość społeczną, Spółka w ramach kampanii społecznej „Bezpieczny Przejazd" realizowała intensywne działania informacyjne i promocyjne. W ciągu ostatnich pięciu lat przeprowadzono m.in.:

- 16 kampanii spotowych w ogólnopolskich stacjach telewizyjnych;
- 10 kampanii kinowych w multipleksach kinowych (ponad 40,5 mln widzów);
- 41 kampanii w serwisach VoD (ponad 20 mln odsłon);
- 154 publikacje prasowe;
- 33 kampanie w serwisie YouTube (69 mln odtworzeń);
- 5 ogólnopolskich kampanii billboardowych;
- 8 lokowań w programach i serialach telewizyjnych;
- 3 wystąpienia w popularnych programach śniadaniowych;
- dedykowany smart site na serwisie wp.pl (ponad 1,3 mln użytkowników i 2,8 mln odsłon);
- 3 cykle audycji w ogólnopolskich stacjach radiowych.

Wieloletnie, zróżnicowane działania w przestrzeni medialnej przyniosły wymierne rezultaty. Spółka realizując kampanię „Bezpieczny Przejazd", kilkakrotnie zlecała przeprowadzenie ogólnopolskich badań ewaluacyjnych. Główne wnioski z ostatniego badania, zrealizowanego w 2023 r. są następujące:

- 65% Polaków zetknęło się z kampanią;
- 77% nauczycieli placówek objętych działaniami edukacyjnymi oceniło świadomość uczniów na temat zagrożeń na przejazdach kolejowo-drogowych i terenach kolejowych jako bardzo wysoką lub raczej wysoką;
- 36% Polaków deklaruje znajomość działań na rzecz bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych i terenach kolejowych – to wzrost w porównaniu z 19% w 2020 r.;
- kampanię społeczną „Bezpieczny Przejazd" rozpoznaje 65% społeczeństwa (rozpoznawalność wspomagana);
- logo kampanii rozpoznaje 36,3% badanych.

Dodatkowym miernikiem skuteczności jest projekt #ŻółtaNaklejkaPLK, który umożliwia szybkie zgłoszenie zagrożeń na przejazdach. Od 2018 r. odnotowano ponad 42,6 tysiąca zgłoszeń, co przełożyło się m.in. na ponad 1400 przypadków wstrzymania ruchu kolejowego w celu zapobieżenia potencjalnym wypadkom.

Skuteczność i znaczenie działań edukacyjnych prowadzonych przez Spółkę zostały potwierdzone także licznymi nagrodami branżowymi o zasięgu krajowym i międzynarodowym, w tym m.in. Brązowym Spinaczem, SABRE Awards, Stevie® Awards czy PR Wings.

Spółka przewiduje kontynuację kampanii „Bezpieczny Przejazd" w dotychczasowej formule. Celem jest dalsze zwiększanie świadomości społecznej, kształtowanie odpowiedzialnych postaw oraz ograniczenie liczby zdarzeń wynikających z nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa na przejazdach kolejowo-drogowych.

Powyższe działania oraz konsekwentnie realizowany program modernizacji infrastruktury wpłynęły na spadek liczby wypadków i kolizji pomimo wzrostu liczby pojazdów, jakie poruszają się po drogach, co przedstawia poniższy wykres prezentujący liczbę wypadków na przejazdach kategorii A – E w latach 2014 – 2024:

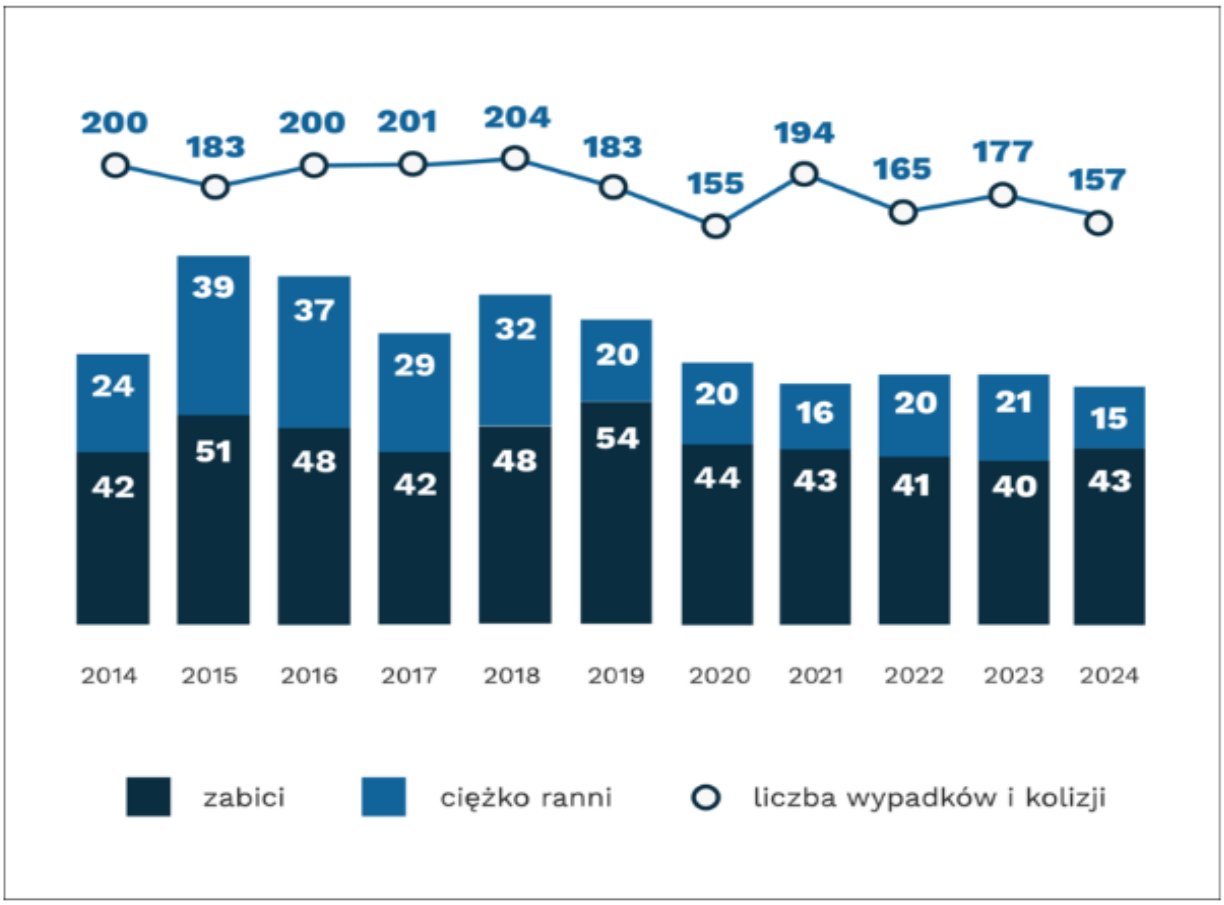

Ponadto Spółka za pośrednictwem Ministerstwa Infrastruktury podejmuje działania w Ministerstwie Sprawiedliwości mające na celu zaostrzenie kar dla kierowców za wykroczenia spowodowane w obrębie przejazdów kolejowo-drogowych. W ramach wniosków do Ministerstwa Infrastruktury Spółka zaproponowała położenie większego nacisku na jakość oraz zakres egzaminów na prawo jazdy m.in. poprzez zwiększenie liczby pytań związanych z bezpieczeństwem w obrębie przejazdów kolejowo-drogowych. Ponadto w obrębie niektórych przejazdów kolejowo-drogowych, na których dochodziło do dużej liczby naruszeń ze strony kierowców, po prowadzonym w latach pilotażu 2021 – 2023 został zastosowany system RedLight nadzorowany przez Centrum Automatycznego Nadzoru nad Ruchem Drogowym, którego celem jest monitorowanie kierowców wjeżdżających na przejazd przy załączonych sygnalizatorach świetlnych. Zabudowa tego systemu będzie kontynuowana.

Z poważaniem

Michał Gil
Elektronicznie podpisany przez Michał Gil
Data: 2025.06.04 14:34:25 +02'00'

Maciej Kaczorek
2025.06.05 13:53:26 +02'00'

Opracował:
Paweł Grela
Tel.: +48 728 418 556